

Projecte lingüístic de centre i plurilingüisme

Codi: 102073

Crèdits: 5

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500798 Educació Primària	OB	3	2

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Maria Dolors Masats Viladoms

Correu electrònic: Dolors.Masats@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: Sí

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Emilee Moore

Maria Dolors Masats Viladoms

Celia Pratginestos Pou

Claudia Vallejo Rubinstein

Júlia Llompart Esbert

Prerequisits

No n'hi ha.

Objectius

Aquesta assignatura aporta, al professorat en formació, els coneixements bàsics necessaris per exercir la docència en l'etapa d'Educació Primària. En concret, dona eines per fonamentar i concretar la formació lingüística dels escolars en un currículum multilingüe i en un context social específic com el català.

Els objectius formatius de l'assignatura són:

- Prendre consciència de la diversitat lingüística del món actual, dels fenòmens sociolingüístics que es desprenen de les relacions entre les llengües i les comunitats que les parlen, i de la incidència d'aquests fenòmens en l'establiment de polítiques lingüístiques, fent especial atenció a Europa, l'Estat Espanyol i Catalunya.
- Reconèixer les característiques de les competències lingüístiques de les persones plurilingües i les particularitats dels seus usos lingüístics.
- Identificar els factors que incideixen en l'elaboració dels Projectes Lingüístics de Centre i en la planificació de la formació lingüística dels escolars en un context inclusiu en què s'imparteix un currículum multilingüe en aules lingüísticament heterogènies.

- Reflexionar sobre la importància dels usos lingüístics orals i escrits dels infants per adquirir noves competències lingüístiques i comunicatives i per construir coneixements en totes les àrees del currículum.
- Desenvolupar coneixements i competències didàctiques bàsiques sobre l'ensenyament i l'aprenentatge de l'anglès com a llengua estrangera en l'etapa de l'Educació Primària a partir de projectes globals i integradors.
- Conèixer el decret d'inclusió i saber-lo aplicar a l'hora de dissenyar propostes didàctiques.
- Ser capaç d'emprar un llenguatge no sexista, no androcèntric, ni discriminatori.

Competències

- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Afrontar situacions d'aprenentatge de llengües en contextos multilingües.
- Conèixer el currículum escolar de les llengües i la literatura.
- Conèixer les dificultats per al aprenentatge de les llengües oficials d'estudiants d'altres llengües.
- Incorporar les tecnologies de la informació i la comunicació per aprendre, per comunicar-se i col·laborar en els contextos educatius i formatius.
- Parlar, llegir i escriure correctament i adequadament en les llengües oficials de la Comunitat Autònoma corresponent.
- Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinar).

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar i aplicar pràctiques didàctiques en què s'afavoreixi el desenvolupament de la competència plurilingüe i intercultural, tot tenint en compte la perspectiva de l'escola inclusiva.
2. Analitzar les desigualtats per raó de sexe/gènere i els biaixos de gènere en l'àmbit de coneixement propi.
3. Comunicar fent un ús no sexista ni discriminatori del llenguatge.
4. Conformar equips de treball capaços de desenvolupar les activitats de forma efectiva tant de manera presencial com telecol·laborant de diferents formes.
5. Conèixer i valorar el programari educatiu i espais web adients per a l'ensenyament i l'aprenentatge de llengües dels diferents nivells educatius.
6. Conèixer les bases en què es fonamenta l'ensenyament i l'aprenentatge d'una llengua estrangera a la primària.
7. Distingir en qualsevol producció lingüística elements estàndards i de variació.
8. Fer propostes didàctiques per treballar la llengua estrangera a la primària i saber valorar totes les possibilitats organitzatives i els materials més adequats.
9. Identificar els principals mecanismes de creació lèxica.
10. Identificar les principals desigualtats i discriminacions per raó de sexe/gènere presents a la societat.
11. Interpretar el currículum de l'àmbit de llengües de la Generalitat de Catalunya, tant en els continguts que s'han d'assolir, com en l'articulació de les llengües de l'escola i en els aspectes transversals que suposa la dimensió comunicativa.
12. Proposar projectes i accions que incorporin la perspectiva de gènere.
13. Saber planificar i implementar activitats en què s'articulin les estratègies adequades per a la superació de les dificultats d'aprenentatge de les llengües oficials per part d'alumnes d'altres llengües.
14. Usar les TIC i les TAC en la recerca d'informació i en el desenvolupament i elaboració de treballs pràctics i propostes didàctiques en l'àmbit de l'EF.
15. Valorar com els estereotips i els rols de gènere incideixen en l'exercici professional.
16. Valorar la correcció, adequació i acceptabilitat en produccions orals i escrites.

Continguts

MÒDUL 1

1. Projecte lingüístic de centre

- Els models d'educació plurilingüe. Els programes desenvolupats a Catalunya. Especificitats i diversitat de la situació de les aules catalanes.
- El tractament integrat de les àrees de llengua.
- Les llengües a les àrees curriculars.
- La integració lingüística dels escolars nouvinguts. Propostes per a la consideració de les llengües de l'alumnat estranger.

2. Societat, llengües i escola

- La diversitat lingüística en el món actual. Les situacions de multilingüisme i d'usos plurilingües.
- El sistema educatiu, la diversitat lingüística i la cohesió social. Aspectes sociolingüístics dels centres escolars de Catalunya. La transmissió de la llengua catalana.
- La legislació sobre el tractament de les llengües a l'educació obligatòria a Espanya i a Catalunya.
- La política lingüística europea. Principals recomanacions del Consell d'Europa referides a llengües de minories i llengües estrangeres.
- La planificació de les llengües fora de l'aula. Plans educatius d'entorn i eines de cohesió social.

3. La competència plurilingüe

- Les característiques de les competències lingüístiques de les persones plurilingües.
- La comunicació en situacions plurilingües: alternances de llengües, formes híbrides i altres fenòmens específics; paper dels usos plurilingües en l'adquisició de noves competències comunicatives i lingüístiques.
- L'ensenyament de les llengües en aules lingüísticament heterogènies.

MÒDUL 2

4. Ensenyament, aprenentatge i avaluació de llengües estrangeres

- L'ensenyament i l'aprenentatge de llengües estrangeres als cicles inicial, mitjà i superior.
- Enfocaments per aprendre llengües estrangeres a l'Educació Primària.
- La gestió de la comunicació a l'aula. L'organització de les activitats de recepció, producció i interacció a l'aula de llengües estrangeres.

Metodologia

La metodologia docent de l'assignatura parteix del supòsit que el coneixement es construeix en processos col·laboratius (entre professorat i alumnat, i entre l'alumnat), i es desenvolupa principalment durant la realització de tasques que mobilitzen els coneixements previs de l'alumnat i li permeten adquirir nous coneixements declaratius i/o procedimentals, siguin promoguts pel professorat o bé assolits a través de lectures i/o experiències pràctiques.

La metodologia docent i l'avaluació proposades poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Exposicions del professorat per a la presentació del temari de l'assignatura i de les feines grupals i individuals. Discussió col·lectiva d'aquestes feines.	38	1,52	1, 6, 7, 8, 9, 13, 14
Tipus: Supervisades			
Tutories de seguiment	25	1	7, 9, 14
Tipus: Autònomes			
Estudi autònom	62	2,48	7, 9, 14

Avaluació

Per poder superar l'assignatura, cal que l'estudiant mostri una bona competència comunicativa general, tant oralment com per escrit. En totes les activitats (individuals i en grup) es tindrà en compte, doncs, la correcció lingüística, la redacció i els aspectes formals de presentació. L'alumnat ha de ser capaç d'expressar-se amb fluïdesa i correcció i ha de mostrar un alt grau de comprensió dels textos acadèmics. Una activitat pot ser retornada (no avaluada) o suspesa si es considera que no compleix aquests requisits. L'alumnat dels grups 21, 31 i 41 ha de demostrar un bon domini oral i escrit de les llengües catalana i castellana (nivell C2 del Marc Europeu Comú de Referència) i un domini instrumental bàsic (nivell B1 del Marc Europeu Comú de Referència) de la llengua anglesa. L'alumnat del grup 71 ha de demostrar haver assolit en anglès els objectius identificats pels descriptors del nivell C1 del MEQR, tant en situacions de la vida quotidiana com en l'àmbit acadèmic.

L'assistència a classe és obligatòria: cal assistir a un mínim del 80% de les hores assignades a cada mòdul. Encara que s'hagin presentat els treballs corresponents, en cas d'una assistència per sota dels mínims fixats s'obtindrà la qualificació de *no evaluable*. Els justificants que algunes vegades es presenten en cas d'absència serveixen únicament per explicar l'absència, en cap cas són un eximent de la presència.

Les activitats d'avaluació s'agrupen en quatre blocs segons la seva tipologia. Dos d'aquests blocs corresponen als continguts del mòdul 1 (temes 1, 2 i 3) i el altres dos blocs es relacionen amb el mòdul 2 (tema 4) de l'assignatura. Cal aprovar cadascun dels quatre blocs d'avaluació per separat per poder aprovar globalment l'assignatura. Les activitats d'avaluació es presentaran/realitzaran quan s'acabi cada mòdul. Els treballs en grup i les presentacions orals no són recuperables. La recuperació de les proves individuals dels mòduls 1 i 2 es durà a terme la setmana després de finalitzar les classes. La nota màxima en els examens de recuperació és un 5.

D'acord amb la normativa UAB, la còpia o el plagiat, tant en el cas de treballs com en el cas dels exàmens, és un delictes que pot representar suspendre l'assignatura. L'activitat d'avaluació copiada o plagiada es penalitzarà amb un zero i comportarà la pèrdua de la possibilitat de recuperació. Es considerarà que un treball, activitat o examen està "copiat" quan reproduceix tot el treball o una part del treball d'un/a altre/a company/a. Es considerarà que un treball o activitat està "plagiat" quan es presenta com a pròpia una part d'un text d'un autor sense citar-ne les fonts, independentment que les fonts originàries siguin en paper o en format digital. També es considera plagiat la reproducció dels materials (apuntes, diapositives, tasques, etc.) posats a disposició de l'alumnat per part del professorat. Així mateix, la còpia o la tinença de documents o dispositius per copiar en proves individuals d'avaluació a les aules constituïran un motiu directe per qualificar amb un zero les assignatures a què corresponen aquestes proves.

Qui es matricula per segona vegada a l'assignatura pot sol·licitar una avaluació de síntesi final per a cadascun dels dos mòduls que la configuren, però només si el curs anterior ja havia superat una de les activitats d'avaluació de cada mòdul.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
1. Treball(s) escrit(s) i/o audiovisuals, realitzat(s) en petit grup sobre els continguts del mòdul 1 i presentació oral d'aquest(s) treball(s). Productes intermedis per a la realització del(s) treball(s) escrit(s) i de la seva exposició oral.	25%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16
2. Prova escrita individual sobre els continguts del mòdul 1.	35%	0	0	1, 3, 7, 9, 11, 13, 14
3. Prova individual sobre els continguts de mòdul 2.	15%	0	0	3, 5, 6, 7, 9
4. Treball(s) escrit(s) i/o audiovisuals, realitzat(s) en petit grup sobre els continguts del mòdul 2 i presentació oral d'aquest(s) treball(s). Productes intermedis per a la realització del(s) treball(s) escrit(s) i de la seva exposició oral.	25%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15

Bibliografia

Lectura comuna obligatòria per als mòduls 1 i 2 de l'assignatura

Subdirecció General de Llengua i Plurilingüisme (2018). *El model lingüístic del sistema educatiu de Catalunya: L'aprenentatge i l'ús de les llengües en un context educatiu multilingüe i multicultural*. Barcelona: Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

<http://educacio.gencat.cat/web/.content/home/departament/publicacions/monografies/model-linguistic/model-linguistic-english> / English: *The language model of the Catalan education system: Language learning and use in a multilingual and multicultural educational environment*.

<http://ensenyament.gencat.cat/web/.content/home/departament/publicacions/monografies/model-linguistic/model-linguistic-catalan>

Lectures Obligatòries

Mòdul 1

Tema 1: Projecte lingüístic de centre

Dooly, Melinda (2016). Proyectos didácticos para aprender lenguas. A Dolors Masats i Luci Nussbaum (Ed.), *Enseñanza y aprendizaje de las lenguas extranjeras en educación secundaria obligatoria* (p.169-193). Madrid: Síntesis.

Masats, Dolors, i Noguerol, Artur (2016). Proyectos lingüísticos de centro y currículo. A Dolors Masats i Luci Nussbaum (Ed.), *Enseñanza y aprendizaje de las lenguas extranjeras en educación secundaria obligatoria* (p.59-84). Madrid: Síntesis.

Moore, Emilee, i Llompart, Júlia (2019). De la didàctica de les llengües a la didàctica del plurilingüisme. *CLIL Journal of Innovation and Research in Plurilingual and Pluricultural Education*, 2(2): 57-65. DOI: <https://doi.org/10.5565/rev/clil.27>

Tema 2: Societat, llengües i escola

Llompart, Júlia (2017). La transmissió lingüística intergeneracional inversa: quan fills i filles ensenyen llengua als progenitors. *Treballs de Sociolingüística Catalana*, 27, 63-76.

<https://publicacions.iec.cat/repository/pdf/00000251/00000086.pdf>

Llompart, Júlia, i González, Amparo (2018). Jugar a lingüistas: una propuesta didáctica para el alumnado plurilingüe. *Cuadernos de Pedagogía*, 488, 40-45.

Woolard, Kathryn (2008). Les ideologies lingüístiques: una visió general d'un camp des de l'antropologia lingüística. *Revista de Llengua i Dret*, 49, 179-199.

<http://revistes.eapc.gencat.cat/index.php/rld/article/view/892/n49-woolard-ca.pdf>

Tema 3: La competència plurilingüe

Moore, Emilee, i Palou, Juli (2018). Reading in multilingual environments. A Sílvia Melo-Pfeifer i Christian Helmchen (Ed.), *Plurilingual literacy practices at school and in teacher education* (p. 79-102). Bern: Peter Lang.

Nussbaum, Luci (2013) De las lenguas en contacto al habla plurilingüe. A Virginia Unamuno i Ángel Maldonado (Ed.), *Prácticas y repertorios plurilingües en Argentina* (p. 273-283). Bellaterra: Servei de Publicacions de la UAB.

<http://grupsderecerca.uab.cat/greip/sites/grupsderecerca.uab.cat/greip/files/livreVir2013.pdf>

Vallejo, Claudia, i Moore, Emilee (2016). Prácticas plurilingües 'transgresoras' en un programa extraescolar de refuerzo de la lectura. *Signo y Seña*, 29, 33-61.

<http://revistascientificas.filo.uba.ar/index.php/sys/article/view/2805/2435>

Mòdul 2

Tema 4: Ensenyament, aprenentatge i avaluació de llengües estrangeres

Bou Rueda, Marta (2019). Asking for volunteers: a teacher's strategies to enhance learning while organizing participation. A Dolors Masats, Maria Mont i Nathaly Gonzalez-Acevedo (Ed.), *Joint efforts for innovation: Working together to improve foreign language teaching in the 21st century* (pp. 275-286). Rothersthorpe: Paragon Publishing. <https://zenodo.org/record/3064130#.YEKQDpNKjlw>

Moore, Emilee (2016). Aprendizaje de lenguas e interacción social. A Dolors Masats i Luci Nussbaum (Ed.), *Enseñanza y aprendizaje de las lenguas extranjeras en educación secundaria obligatoria* (p. 35-58). Madrid: Síntesis.

Phillips, Sarah (1993). Introduction. *Young Learners. Resource Books for Teachers* (pp. 5-14). Oxford: Oxford University Press.

Materials relacionats amb l'assignatura

Ajuntament de Barcelona (2019). *Guia de comunicació inclusiva: Per construir un món més igualitari*.

Barcelona: Ajuntament de Barcelona. <https://ajuntament.barcelona.cat/guia-comunicacio-inclusiva/>

Dooly, Melinda & Claudia Vallejo (2019). *Creating an inclusive environment for language support*. Open Educational Resources developed within the Making Literacy Meaningful Project (Erasmus+ Key Action 2. 2016-1-DE03-KA201-023008). Barcelona: GREIP Materials. English:

https://grupsderecerca.uab.cat/greip/sites/grupsderecerca.uab.cat/greip/files/dooly_vallejo_2019_mlm_inclusive.pptx
/ Català:

https://grupsderecerca.uab.cat/greip/sites/grupsderecerca.uab.cat/greip/files/dooly_vallejo_mlm2019_inclusiu.pdf

Dooly, Melinda & Claudia Vallejo (2019). *Identifying and working with the different levels of linguistic competence of the newcomer*. Open Educational Resources developed within the Making Literacy Meaningful Project (Erasmus+ Key Action 2. 2016-1-DE03-KA201-023008). Barcelona: GREIP Materials.

https://grupsderecerca.uab.cat/greip/sites/grupsderecerca.uab.cat/greip/files/dooly_vallejo2019_mlm_levels.pdf

Dooly, Melinda, Masats, Dolors, i Mont, Maria (2021). Launching a solidarity campaign: Technology-enhanced project-based language learning to promote entrepreneurial education and social awareness. *Journal of Technology and Science Education*, 11 (2): 260-269. DOI: <http://dx.doi.org/10.3926/jotse.1224>

Marçal, Heura; Kelso, Fiona i Nogués, Mercè (2011). Guia per a l'ús no sexista del llenguatge a la Universitat Autònoma de Barcelona. Bellaterra: Servei de Llengües i Observatori per a la Igualtat de la Universitat Autònoma de Barcelona. <https://www.uab.cat/doc/llenguatge>

Masats, Dolors (2017). Key Concepts in Describing Plurilingualism: A Brief Glossary. Open Educational Resources developed within the Making Literacy Meaningful Project (Erasmus+ Key Action 2. 2016-1-DE03-KA201-023008). Barcelona: GREIP Materials. English: https://grupsderecerca.uab.cat/greip/sites/grupsderecerca.uab.cat/greip/files/masats_mlm2017_plurilingualism.pdf / Català: https://grupsderecerca.uab.cat/greip/sites/grupsderecerca.uab.cat/greip/files/masats_2017mlm_conceptes.pdf

Mont, Maria; Masats, Dolors, iDooly, Melinda (2021). Launching a solidarity campaign to support four Syrian kids stranded in Greece. A Dolors Masats i Cèlia Pratginestós (Eds.), *Lessons learnt in schools implementing project-based learning*. Barcelona: Omnia Science.

Moore, Emilee (2018). (Ed.) Teaching in and for plurilingualism in the 21st century. A resource for teachers and teacher educators. Konect Teaching Materials no. 2. Barcelona: GREIP Materials.

Pascual Calvo, Xavier (2017). Dealing with linguistic diversity in the classroom: a challenge for teachers. Open Educational Resources developed within the Making Literacy Meaningful Project (Erasmus+Key Action 2. 2016-1-DE03-KA201-023008). Barcelona: GREIP Materials. English: https://grupsderecerca.uab.cat/greip/sites/grupsderecerca.uab.cat/greip/files/pascual_mlm2017_diversity.pdf / Català: https://grupsderecerca.uab.cat/greip/sites/grupsderecerca.uab.cat/greip/files/pascual2019_mlm_diversitat.pdf

Per saber-ne més, podeu consultar aquesta guia de lectures recomanades:

Centre de Documentació de Política Lingüística (2018). *El català a l'ensenyament obligatori (2013-2018): bibliografia selectiva*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Disponible a: http://llengua.gencat.cat/web/.content/docs_del_centre_de_documentacio/bibliografies_selectives/arxius/Select_II

Programari

No cal adquirir cap programari especial per cursar aquesta assignatura.